

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **T. T. H.**, zastoupeného advokátem Mgr. Markem Čechovským, Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 18. 1. 2018, čj. MV 137670-3/SO-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2020, čj. 11 A 87/2018 - 46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (stěžovatel) požádal v srpnu 2016 o udělení státního občanství ČR. Ministerstvo vnitra žádosti nevyhovělo, neboť stěžovatel nehradil včas pojistné na veřejné zdravotní pojištění (§ 14 odst. 6 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky). Stěžovatel podal proti tomuto rozhodnutí rozklad, ministr vnitra jej však zamítl. Proti tomuto rozhodnutí se stěžovatel bránil žalobou, kterou městský soud také zamítl.

[2] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost. V ní namítá, že městský soud převzal závěry správních orgánů, aniž věc konkrétně posoudil. Stěžovatel proto uvádí stejné námítky jako v žalobě: ministerstvo nehodnotilo konkrétní okolnosti případu, a tedy nerozhodlo přiměřeně okolnostem. Nevzalo ani v úvahu stěžovatelovo legitimní očekávání, že mu bude jeho pochybení prominuto, neboť dlužné pojistné nakonec vždy uhradil. Pokud ministerstvo neprominulo stěžovateli jeho pochybení, překročilo hranice svého správního uvážení a upřelo stěžovateli subjektivní právo na udělení státního občanství ČR. Městský soud k těmto pochybením nepřihlédl.

[3] Kasační stížnost není důvodná.

[4] Státní občanství ČR lze udělit žadateli, který alespoň tři roky před podáním žádosti neporušil závažným způsobem povinnosti, které mu plynou mj. z právních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění (§ 14 odst. 6 zákona o státním občanství ČR). Splnění této podmínky *může* být prominuto, odstranil-li žadatel způsobený škodlivý následek nebo učinil-li účinná opatření k jeho odstranění (§ 15 odst. 4 téhož zákona).

[5] NSS předně uvádí, že si městský soud mohl osvojit závěry ministerstva a vypořádat žalobní námitky stejným způsobem, pokud byly závěry ministerstva řádně odůvodněny a žalobní námitky se shodovaly s těmi odvolacími (rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, č. 1650/2007 Sb. NSS). Takový postup městského soudu proto sám o sobě nezakládá vadu řízení.

[6] Krom toho NSS souhlasí i se závěry, k nimž městský soud dospěl.

[7] NSS nepřisvědčil námitce, podle které ministerstvo nehodnotilo konkrétní okolnosti případu, a tak nerozhodlo přiměřeně okolnostem.

[8] Ministerstvo při rozhodování o udělení státního občanství zkoumá taxativně vymezené zákonné podmínky. Zda žadatel tyto podmínky splnil, posuzuje ministerstvo podle vlastního správního uvážení, které musí respektovat obecné právní principy a hodnoty – zejména přiměřenost, rovnost, důstojnost a legitimní očekávání (například stěžovatelem namítané rozsudky ze dne 4. 5. 2006, čj. 2 As 31/2005-78; ze dne 13. 3. 2008, čj. 5 As 51/2007-105; ze dne 31. 7. 2008, čj. 2 As 55/2007 - 77; ze dne 18. 12. 2008, čj. 5 As 47/2008 - 92; nebo ze dne 20. 8. 2009, čj. 5 As 39/2009 - 81).

[9] Ministerstvo pak vycházelo z konkrétních okolností stěžovatelova případu: stěžovatel v ČR pobývá od roku 2003; má zde trvalý pobyt; je integrován do české společnosti; manželka má české občanství; v letech 2015 až 2017 měl nedoplatky na veřejném zdravotním pojištění v řádu desetitisíců korun; dlužnou částku nakonec vždy po několika měsících doplatil včetně vyměřeného penále.

[10] Na základě těchto skutečností ministerstvo přezkoumalo, zda stěžovatel splnil zákonné podmínky pro udělení českého občanství, a zjistilo, že stěžovatel řádně neplatil zdravotní pojištění. Porušil tedy povinnost podle předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění; navíc zdravotní pojištění neplatil opakovaně, dlouhodobě a bez konkrétního důvodu. Ministerstvo proto dospělo k závěru, že šlo o závažné porušení povinnosti. Stěžovatel tak nesplnil zákonnou podmínku pro udělení státního občanství a NSS s tímto závěrem souhlasí. Stejně jako městský soud jej považuje za řádně odůvodněný a přiměřený okolnostem případu. Žadatel o státní občanství je totiž povinen respektovat právní řád hostitelského státu a plnit povinnosti, které z něj plynou. Veřejné zdravotní pojištění je v ČR založeno na solidárním systému, který je financován průběžně z odvodů jednotlivých pojištěnců. Včasné a řádné odvádění pojistného je tak jedním z nezbytných předpokladů pro řádné fungování tohoto systému a případná pochybení při úhradě pojistného tento systém ohrožují. Stěžovatelovy opožděné platby pojistného proto nelze považovat za bezvýznamné opomenutí.

pokračování

[11] Ministerstvo pak splnění této podmínky neprominulo, i když stěžovatel dlužné pojistné nakonec uhradil. Stěžovatel totiž pojistné neplatil dlouhodobě, a to i v době řízení o udělení státního občanství. Ministerstvo proto nabylo pochybnosti, zda by stěžovatel v budoucnu plnil své povinnosti. Podle NSS je i tento závěr ministerstva dostatečně zdůvodněn konkrétními okolnostmi případu. Zároveň se opírá o smysl a účel nesplněné podmínky pro udělení státního občanství – tedy vyloučit z možnosti nabýt státní občanství ČR ty žadatele, kteří při dosavadním pobytu v ČR porušují právní předpisy podobně jako stěžovatel. Hrozí totiž nebezpečí, že by tito žadatelé porušovali své právní povinnosti i nadále jako občané ČR. Ve stěžovatelově případě proto převážil veřejný zájem na plnění právních předpisů nad stěžovatelovým individuálním zájmem se dále integrovat do české společnosti. Stěžovateli tedy nebylo možné přiznat výjimku, což ostatně uvedl už městský soud.

[12] NSS neshledal důvodnou ani námitku o stěžovatelově legitimním očekávání. Protože stěžovatel nesplnil všechny zákonné podmínky pro udělení státního občanství (neplatil zdravotní pojištění), nemohl legitimně očekávat, že jeho žádost bude kladně vyřízena. Nemohl ani spoléhat na to, že mu bude udělena výjimka jen proto, že pojištění nakonec vždy zaplatil. Pojištění totiž neplatil včas opakovaně a pochybení nijak nevysvětlil. To konstatoval už městský soud a NSS s tím souhlasí, neboť se nelze dovolávat prospěchu z vlastního pochybení.

[13] Neobstojí ani námitka, podle níž ministerstvo nepostupovalo podle zákona či překročilo správní uvážení, když neprominulo stěžovatelovo pochybení. Stěžovateli totiž neplyne ze zákona žádný právní nárok na prominutí pochybení, a tedy na udělení občanství (§ 12 zákona o státním občanství ČR). Ministerstvo tak nemusí stěžovatelově žádosti o výjimku vyhovět, pokud svůj závěr odůvodní a vypořádá se s tím, že stěžovatel dlužné pojistné uhradil a odstranil bezprostřední škodlivý následek. To ministerstvo učinilo. NSS proto přisvědčil městskému soudu, že ministerstvo rozhodlo v mezích zákona a nepřekročilo meze správního uvážení.

[14] Rozhodnutím ministerstva nebylo narušeno ani stěžovatelovo *subjektivní právo na státní občanství ČR*, neboť jeho obsahem je jen právo na řádné projednání žádosti o udělení státního občanství, nikoliv nárok na udělení státního občanství (rozsudek NSS čj. 2 As 31/2005-78). Jelikož ministerstvo řádně odůvodnilo, proč neprominulo stěžovatelovo pochybení a proč mu neudělilo státní občanství ČR, byla stěžovatelova žádost projednána podle zákona. Do stěžovatelova *subjektivního práva na státní občanství ČR* tedy ministerstvo nezasáhlo.

[15] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl, a NSS proto kasační stížnost zamítl. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; ministerstvu nevznikly žádné náklady vymykající se z běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu